

Inhoud Juli 2021

<i>Inhoud Juli 2021</i>	1
<i>Woord vooraf</i>	3
<i>Recent verschenen</i>	4
<i>Call for Papers</i>	6
Call for papers: Springer <i>Global Encyclopedia of Territorial Rights</i>	6
Call for papers: 23ste Belgisch-Nederlandse Rechtshistorische Dagen (Erasmus Universiteit Rotterdam, 16-17 december 2021).....	6
Call for papers: <i>Third Postgraduate Conference in Comparative Legal History</i> (Augsburg University, 17-19 februari 2022).....	6
<i>Kalender</i>	8
20 mei 2021 – 10 juli 2021 - Expo Crime scenes. Interbelluminterieurs door de lens van de forensische fotografie (Gent,België).....	8
19-22 augustus 2021 - 58ste congres der Belgische historische en archeologische kringen (Doornik, België).....	8
24 september 2021 – Studiemiddag 'Rechtsgeschiedenis van Maastricht in de 15e-18e eeuw' (Maastricht, Nederland).....	8
Expo geschiedenis en de vormgeving van het Leuvense gerechtsgebouw (Leuven).....	9
20 september 2021 en 18-19 mei 2022 – Conferenties 'Before the State. International law and politico-legal pluralism in Europe, 12th-17th century' (Rome, Rijsel, Kortrijk).....	9
Uitgesteld: Journées internationales – Société d'histoire du droit et des institutions des pays flamands, picards et wallons (Middelburg).....	9
British Legal History Conference 2021 (UITGESTELD: 6-9 juli 2022).....	9
<i>Varia</i>	10
Vacature: Onderzoekspfeessor in de moderne rechtsgeschiedenis, Onderzoekseenheid Romeins Recht en Rechtsgeschiedenis, KULeuven.....	10
Vacature: Twee Assistent Professoren in de Hedendaagse Politieke Geschiedenis, Departement Geschiedenis en Kunstgeschiedenis, Universiteit Utrecht.....	10
Vacature: Historicus-wetenschappelijk medewerker BRAIN-be 2.0 project (Lordship and State Formation in the County of Flanders, 15th - 18th C.).....	11
Digitalisering: Les Cahiers du CRHiDI (vol. 1-20) voortaan online toegankelijk.....	11
Archieftijgers gezocht! (Brediusproject RKD).....	12
FelixArchief Antwerpen: Commissie van Openbare Onderstand en het OCMW geïnventariseerd.....	12

Rechtshistorische Courant

Centre de Recherches Histoire du Droit, des Institutions et de la Société.....	13
Lancering website 'Cicero gaat verder'	13
Standen en Landen/Anciens Pays et Assemblées d'États : Youtube link event 1 Oktober 2020	14
Rijksarchief - digitale dienstverlening.....	14
OPEN ACCESS: JSTOR stelt 6000 e-books en 150+ tijdschriften ter beschikking.....	14
DIGITALISERING: Algemeen Rijksarchief: 3500 nieuwe beelden uit iconografische collectie..	15

Woord vooraf

Geachte lezer,

“Waarin een klein volk groot kan zijn”

Met deze woorden sloot Meijers in 1938 zijn artikel af in de bundel over honderd jaar Burgerlijk Wetboek in Nederland. De rest van het verhaal is bekend. In 1938 kreeg Meijers’ oproep om een nieuw burgerlijk wetboek te maken geen gehoor. Negen jaar later nodigde men hem uit om dat vooralsnog te doen. Druk bezig met de codificatiegeschiedenis valt ons toch wel iets op. De grote landen maken grote codificaties, voor de kleintjes ligt dat moeilijker. Luxemburg bijvoorbeeld acht nog steeds de tijd niet rijp om een eigen burgerlijk wetboek te schrijven en België maakt pas vandaag ernstig werk van een eigen burgerlijk wetboek. Laurent probeerde dat ook al in de negentiende eeuw, maar hij stond alleen, en dus faalde zijn project. Daar tegenover staat Nederland. Hoewel Nederland omstreeks 1800 slechts de helft van het aantal inwoners van België (de naam wordt hier natuurlijk anachronistisch gebruikt) telde, hadden de Nederlanders wel de knappe juristen in huis om een eigen wetboek te maken, in tegenstelling tot de Belgen. Er zijn vele redenen waarom deze wetboeken er niet gekomen zijn. Joannes van der Linden bijvoorbeeld botste op Napoleon, die vond dat een natie van ocharme 1.800.000 zielen geen eigen recht kon hebben. Tja, Napoleon kon dan wel veldslagen winnen (al herinneren we ons toch vooral die laatste, die hij verloren heeft), maar van de Europese rechtsgeschiedenis, en vooral de glansrol van Nederlandse juristen daarin, had hij toch niet zoveel kaas gegeten...

De hoofdredacteur

Dirk Heirbaut

Redactie

Filip Batselé

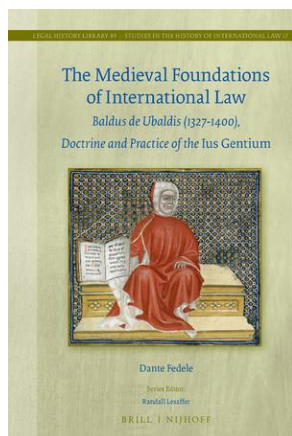
Amber Gardeyn

Pieterjan Schepens

Sebastiaan Vandenbogaerde

Florenz Volkaert

Recent verschenen

Dante Fedele, *The Medieval Foundations of International Law. Baldus de Ubaldis (1327-1400), Doctrine and Practice of the Ius Gentium*, [Legal History Library 49; Studies in the History of International Law 17], XXII, Brill/Nijhoff, Leiden & Boston, 2021, 697 p., ISBN: 9789004447127 [PDF], 9789004447110 [Hardback], € 183.

Het nieuwe standaardwerk van Dante Fedele onthult de middeleeuwse grondslagen van het internationaal recht door een diepgaande studie van een laatmiddeleeuwse sleutelfiguur: Baldus de Ubaldis (1327-1400). Als leerling van Bartolus de Sassoferrato, schreef Baldus uitgebreide commentaren bij het Romeins, canoniek en feodaal recht alsook bij duizenden consilia. Zijn werk gaat over uiteenlopende problemen die verband houden met soevereiniteit, territoriale rechtsbevoegdheid, diplomatie en oorlog. De auteur schetst een gedetailleerde beeld van de internationaalrechtelijke doctrine ontwikkeld door een cruciale middeleeuwse rechtsgeleerde en levert zo een belangrijke bijdrage tot de geschiedenis van het internationaal recht.

De Win, Paul, *De kanseliers, raadsleden en secretarissen van de Raad van Brabant (1430-1506): een prosopografische studie*, Reeks Studia nr. 167, publicatienr. 6168, 2021, € 17.

Het boek is voor € 17,00 te koop in de [archiefwinkel van het Algemeen Rijksarchief](#) of kan besteld worden via publicat@arch.be.

Deze nieuwe uitgave in de reeks Studia richt de schijnwerpers op de belangrijkste leden van de Raad van Brabant vanaf het ontstaan van de instelling onder Filips de Goede als hertog van Brabant in 1430 tot aan de dood van Filips de Schone in 1506: de kanseliers (en zegelaars), de (gewone en buitengewone) raadsleden en de secretarissen.

Auteur Paul De Win schreef een zuiver prosopografische studie, met als gevolg dat de nadruk volledig ligt op de personen die deel uitmaakten van de instelling in de bestudeerde periode.

Het boek is opgesplitst in twee grote delen. Het eerste deel bakent het chronologisch kader af, vermeldt de belangrijkste bronnen en geeft de gebruikte criteria, om tenslotte uit te komen bij de samenstelling van de lijsten met biografische notities. Omdat in de bestaande literatuur een duidelijk overzicht ontbreekt van wie op een bepaald ogenblik tot de Raad behoorde, wordt een beknopt chronologisch overzicht

gegeven van de aanstellingen van alle kanseliers (en zegelaars) en raadsleden alsook deels van de secretarissen.

Het tweede deel bevat de biografische notities volgens een drieledige indeling. De eerste lijst geeft de notities weer van alle kanseliers (en zegelaars) en alle officieel aangestelde (gewone en buitengewone) raadsleden van de Raad van Brabant (1430-1506), in chronologische orde van hun aanstelling. Een tweede lijst bevat de notities van enkele hertogelijke raadsheren die actief bij de Raad van Brabant betrokken zijn geweest, maar zonder officiële aanstelling. Een derde lijst ten slotte bevat de notities van alle secretarissen in de bestudeerde periode, in chronologische orde van hun aanstelling.

Als laatste bijlage wordt achteraan een alfabetische lijst afgedrukt met de namen van alle kanseliers (en zegelaars), raadsleden en secretarissen actief tussen 1430 en 1506, met verwijzing naar hun volgnummer.

Call for Papers

Call for papers: Springer *Global Encyclopedia of Territorial Rights*

De *Global Encyclopedia of Territorial Rights* is op zoek naar geïnteresseerden om een aantal rechtsgeschiedenis-gerelateerde artikels van 3000 à 5000 woorden te schrijven voor de *Encyclopedia*. De *Encyclopedia* is een interdisciplinair project dat territoriale claims vanuit juridische, politieke en sociologische hoek bestudeert. [Algemene informatie](#) en twee voorbeeldartikels vindt u [hier](#) en [hier](#).

Call for papers: 23ste Belgisch-Nederlandse Rechtshistorische Dagen (Erasmus Universiteit Rotterdam, 16-17 december 2021)

Met frisse moed, en in de hoop dat in december 2021 de omstandigheden het houden van een congres weer zullen toelaten, zijn in Rotterdam de voorbereidingen van de Belgisch-Nederlandse Rechtshistorische Dagen hervat. U mag – als die hoop werkelijkheid wordt – rekenen op de klassieke formule: twee congresdagen (donderdag 16 en vrijdag 17 december 2021) met een diner op donderdag 16 december voor de liefhebbers. Deelname aan het congres is kosteloos; voor het diner geldt een nader bekend te maken eigen bijdrage. Inschrijving als deelnemer staat open tot 1 november 2021.

Degenen die tijdens dit congres een lezing willen geven – bij voorkeur in het Nederlands, eventueel in het Engels – wordt verzocht een voorstel (max. één A4) en een kort cv te sturen aan Tammo Wallinga (wallinga@law.eur.nl of tammo.wallinga@uantwerpen.be). Lezingen zijn welkom van in België of Nederland werkzame onderzoekers, of van onderzoekers uit andere landen die de rechtsgeschiedenis van de Nederlanden in ruime zin bestuderen. Deadline voor aanmelding van lezingen is 30 september 2020. Jonge onderzoekers hebben in geval van een overvloed aan aanmeldingen voorrang.

Call for papers: *Third Postgraduate Conference in Comparative Legal History (Augsburg University, 17-19 februari 2022)*

De *European Society for Comparative Legal History* (ESCLH) is verheugd u haar [Third Post-Graduate Conference](#) te kunnen meedelen. De ESCLH nodigt zowel doctoraatsstudenten (vanaf hun tweede jaar) als postdoctorale onderzoekers die actief zijn in het veld van de **vergelijkende rechtsgeschiedenis** uit om deel te nemen aan de conferentie. Deze zal doorgaan van **17 tot 19 februari 2022** in Augsburg University, Duitsland.

De ESCLH wil het enge nationalisme en de geografische segregatie van rechtsgeschiedenis in de hedendaagse Europese literatuur en professionele organisaties overstijgen. Het doel is dus om de vergelijkende rechtsgeschiedenis, de expliciete vergelijking van juridische ideeën of instellingen in twee of meer rechtsstelsels, te promoten.

De conferentie biedt gevorderde doctoraatsstudenten en postdoctorale onderzoekers de kans om hun onderzoek binnen de vergelijkende rechtsgeschiedenis voor te stellen aan een panel van zes experts. Bovendien is de conferentie een perfecte gelegenheid voor alle deelnemers om hun

academisch netwerk uit te bouwen. De expertise van het panel strekt zich uit over een groot aantal onderwerpen: Annamaria Monti (Milaan), Helen Scott (Oxford), Michał Gałędek (Gdańsk), Jean-Louis Halperin (Parijs), Aniceto Masferrer (Valencia), and Jørn Øyrehagen Sunde (Oslo).

De ESCLH nodigt kandidaten uit om een abstract van de geplande presentatie in te dienen. Het abstract mag maximum 300 woorden bedragen en moet de titel van het project, het onderzoeksveld en de persoonsgegevens van de kandidaat (volledige naam, emailadres en de universiteit waaraan verbonden) bevatten. Daarnaast moet ook een cv (maximum 4 pagina's) aan de aanvraag gehecht worden. Aanvragen moeten worden ingediend op volgend mailadres: phillip.hellwege@jura.uni-augsburg.de

De conferentie wordt in het Engels gehouden; bijgevolg moeten abstracts moeten in het Engels worden ingediend. De deadline voor het indienen van een aanvraag is **15 september 2021**. Twaalf kandidaten zullen geselecteerd en uitgenodigd worden om aan de conferentie deel te nemen. Ten laatste op **15 oktober 2021** worden de succesvolle kandidaten op de hoogte gebracht van hun selectie.

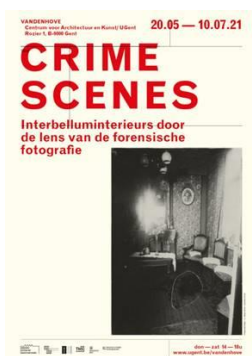
Deelnemers moeten instaan voor hun eigen verplaatsingskosten. De ESCLH voorziet accommodatie en catering zonder bijkomende kosten voor de deelnemers.

Hopelijk zal het in februari 2022 mogelijk zijn om de conferentie volledig **in persoon** te houden en zal het voor alle deelnemers mogelijk zijn om naar Augsburg te reizen. De organisator houdt zich evenwel het recht voor om het formaat te veranderen naar een online conferentie of een hybride variant als er nog enige reisbeperkingen zouden gelden. Opdat alle deelnemers hun reisplannen zouden kunnen vastleggen, zal de definitieve beslissing over het format van de conferentie (in persoon, online of hybride) ten laatste op 15 december 2021 genomen worden.

Kalender

20 mei 2021 – 10 juli 2021 - Expo Crime scenes. Interbelluminterieurs door de lens van de forensische fotografie (Gent, België)

Foto's van crime scenes vormen een nog onontgonnen maar waardevolle bron voor onderzoek naar historische interieurs. Originele foto's en plattegronden van plaatsen delict in de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen in de jaren 1920 en '30, afkomstig uit vertrouwelijke gerechtelijke dossiers ondergebracht in het Rijksarchief, worden in VANDENHOVE voor het eerst vanuit die optiek getoond. Ze bieden een ongecensureerde inkijk in het alledaagse wonen van verschillende bevolkingslagen in diverse woningtypes. De tentoonstelling belicht enerzijds de oprichting en het vroege functioneren van de gerechtelijke laboratoria van Gent en Antwerpen, en anderzijds de leefomstandigheden en interieurinrichting tijdens het interbellum.

Deze tentoonstelling is een initiatief van prof. Marjan Sterckx (Kunstwetenschappen UGent) in samenwerking met het Rijksarchief, de Universiteitsbibliotheek Gent en Vandenhove. In de tentoonstelling wordt gebruik gemaakt van foto's en documenten uit gerechtelijke archieven en het archief van de voormalige GPP Gent en Antwerpen en wordt er dieper ingegaan op de werking van het gerechtelijk laboratorium tijdens het interbellum. Meer informatie, openingsuren en de mogelijkheid tot reserveren vindt u [hier](#).

19-22 augustus 2021 - 58ste congres der Belgische historische en archeologische kringen (Doornik, België)

In augustus 2021 gaat het 58ste congres der Belgische historische en archeologische kringen door in Doornik (ook wel het "congrès WaPi" genoemd). Prof. dr. Frederik Dhondt zit de sectie 'Rechtsgeschiedenis' voor. Er is een nieuwe oproep verspreid om te [registreren](#). Inschrijven kan u via [dit formulier](#).

24 september 2021 – Studiemiddag 'Rechtsgeschiedenis van Maastricht in de 15e-18e eeuw' (Maastricht, Nederland)

Op 24 september organiseert de leerstoel Rechtsgeschiedenis der Limburgse Territoria een studiemiddag over de rechtsgeschiedenis van Maastricht in de 15e-18e eeuw. Sprekers zullen zijn: Dr Markus Denzel, Prof. Bram van Hofstraeten, Dr Laetizia Puccio en Dr Bruno Dumont, Prof. Jean-François Gerkens en Dr Benoît Lagasse. De middag begint om 13:00 uur, wordt afgesloten met een goed voorziene receptie, en vindt plaats in het Historisch Centrum te Maastricht. Het precieze programma wordt later bekend gemaakt.

Er zijn geen kosten aan inschrijving verbonden, maar wel wordt u verzocht u van te voren aan te melden op bram.vanhofstraeten@maastrichtuniversity.nl ten behoeve van de organisatie, die ervan uitgaat dat tegen die tijd de corona-beperkingen opgeheven zullen zijn. Het is de eerste

grote rechtshistorische bijeenkomst in België en Nederland sinds lange tijd en een uitstekende gelegenheid voor rechtshistorici uit beide landen om elkaar weer eens te ontmoeten.

Expo geschiedenis en de vormgeving van het Leuvense gerechtsgebouw (Leuven)

Naar aanleiding van de recente restauratie van het Leuvense gerechtsgebouw, hebben de provincie Vlaams-Brabant, het Rijksarchief Leuven, de FOD Justitie, Balie Leuven, Stad Leuven en de Regie der Gebouwen een tentoonstelling uitgewerkt over de geschiedenis en de vormgeving van het Leuvense gerechtsgebouw. De expo is vrij en gratis toegankelijk voor het brede publiek iedere vrijdagmiddag (vanaf 16 oktober) tussen 13u30 en 17u. De tentoonstelling heeft ook een online pendant, die via www.erfgoedplus.be/dossier/het-leuvense-gerechtsgebouw/digitale-expo-historische-blik-op-het-leuvense-gerechtsgebouw te raadplegen is.

20 september 2021 en 18-19 mei 2022 – Conferenties ‘Before the State. International law and politico-legal pluralism in Europe, 12th-17th century’ (Rome, Rijsel, Kortrijk)

Conferenties: ‘*Before the State. International law and politico-legal pluralism in Europe, 12th-17th century*’, in Rome (École française de Rome, 20 September 2021) en in Rijsel/Kortrijk (Centre d'histoire judiciaire (Lille) and KU Leuven Campus Kulak Kortrijk, 18/19 mei 2022). Organiserend comité: Dante Fedele (CNRS Lille), Pierre Savy (EFR) and Randall Lesaffer (KU Leuven, UTilburg).

Deze twee conferenties willen tegemoetkomen aan een historiografisch deficit door een dialoog tot stand te brengen tussen historisch onderzoek – waar een hernieuwde interesse ontstond in de studie van internationale relaties, en diplomatie in het bijzonder, in de laatmiddeleeuwse en vroegmoderne periode – en rechtshistorisch onderzoek, in het bijzonder van de geschiedenis van laatmiddeleeuwse volkenrechtelijke rechtspraktijk en -doctrine.

Uitgesteld: Journées internationales – Société d’histoire du droit et des institutions des pays flamands, picards et wallons (Middelburg)

Ook dit evenement is met een jaar uitgesteld naar vrijdag 27 en zaterdag 28 mei 2022.

British Legal History Conference 2021 (UITGESTELD: 6-9 juli 2022)

Ook de *British Legal History Conference*, die gepland was voor 7-10 juli 2021 te Belfast, is uitgesteld ten gevolge van COVID-19. Het organiserend comité heeft besloten om de conferentie te organiseren in juli 2022. In maart 2021 zal het organiserend comité een nieuwe *Call for Papers* lanceren. Meer informatie over de British Legal History conference vindt u op de website van de Edinburgh Legal History Blog.

Varia

Vacature: Onderzoeksp professor in de moderne rechtsgeschiedenis, Onderzoekseenheid Romeins Recht en Rechtsgeschiedenis, KULeuven

Aan de Faculteit Rechtsgeleerdheid van de KU Leuven is een [voltijdse academische positie als onderzoeksprofessor vacant](#) in de [Onderzoekseenheid Romeins Recht en Rechtsgeschiedenis](#). Deze positie maakt gebruik van middelen die ter beschikking worden gesteld door de Vlaamse Overheid via het Bijzonder Onderzoeksfonds (BOFZAP). Solliciteren kan t.e.m. 17 september 2021.

De Faculteit Rechtsgeleerdheid van de KU Leuven zoekt gemotiveerde en internationaal georiënteerde kandidaten met een excellent onderzoeksdossier en met onderwijscompetentie in het domein van de moderne rechtsgeschiedenis. De aanstelling is voorzien op 1 oktober 2022. Aanvragen zullen parallel en onafhankelijk van elkaar geëvalueerd worden door 1) de Onderzoeksraad van de KU Leuven in een competitieve procedure over alle onderzoeksdomeinen heen en 2) de facultaire beoordelingscommissie. Gedurende de eerste 10 jaar zullen de onderwijsverplichtingen als onderzoeksprofessor beperkt zijn. Na deze periode wordt de positie omgezet naar een reguliere academische positie.

[De vacature](#) betreft de moderne rechtsgeschiedenis, met name sinds 1750. De voorkeur gaat uit naar iemand die juridische ontwikkelingen kan plaatsen binnen hun maatschappelijke en internationale context, een visie heeft op de europeanisering en mondialisering van de rechtswetenschap en die de rechtsgeschiedenis ziet als een integraal onderdeel van het juridische denken.

[De vacature](#) wordt ingebed binnen de Onderzoekseenheid Romeins Recht en Rechtsgeschiedenis. De eenheid telt drie professoren en een tiental onderzoeksm medewerkers. De focus van het onderzoek van de eenheid ligt op de Europese en internationale rechtsgeschiedenis vanaf de zestiende eeuw. Hierbij komen drie themata naar voren: de intellectuele geschiedenis van het jus commune, de ontwikkeling van het economisch recht en de ontwikkeling van het internationaal recht.

Vacature: Twee Assistent Professoren in de Hedendaagse Politieke Geschiedenis, Departement Geschiedenis en Kunstgeschiedenis, Universiteit Utrecht

De Universiteit Utrecht heeft [twee vacatures](#) voor assistent professor hedendaagse politieke geschiedenis. De vacature is gericht op kandidaten met een specialisatie in hedendaagse politieke geschiedenis, die kunnen bijdragen aan zowel onderwijs als onderzoek en de organisatie en netwerk van de sectie Politieke Geschiedenis binnen het Departement Geschiedenis en Kunstgeschiedenis.

Kandidaten met een expertise in politieke geschiedenis in de breedste zin worden aangemoedigd om op de vacature in te tekenen. Bij voorkeur hebben kandidaten een expertise in de geschiedenis van de politieke economie en de welvaartsstaat; de geschiedenis van imperialisme en postkolonialisme; de geschiedenis van politiek geweld, (burger)oorlog en genocide; de geschiedenis van politieke elites en leiderschap; de geschiedenis van de bestuurlijkheid en diens instrumenten; de geschiedenis van politieke mobilisatie, activisme en identiteiten binnen de context van de burgerlijke samenleving; de geschiedenis van milieupolitiek, inclusief de politieke dimensie van landbouwontwikkeling, landschapsbehoud, klimaatverandering en pandemieën. Kandidaten die kunnen bijdragen tot het uitbouwen van een vergelijkend perspectief en

geografisch werkingssfeer van de sectie tot steden, (post)koloniale staten en de niet-Europese wereld kunnen op bijzondere aandacht rekenen.

Vacature: Historicus-wetenschappelijk medewerker BRAIN-be 2.0 project (Lordship and State Formation in the County of Flanders, 15th - 18th C.)

Het Rijksarchief werft 1 historicus - wetenschappelijk medewerker (m/v/x) aan voor het [BRAIN-be 2.0-project LORD \(Lordship and State Formation in the County of Flanders, 15th - 18th C.\)](#)

CONTEXT

Het Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën is een federale wetenschappelijke instelling die deel uitmaakt van de Federale Programmatorische Overheidsdienst (POD) Wetenschapsbeleid. De instelling bestaat uit het Algemeen Rijksarchief te Brussel, 18 vestigingen van het Rijksarchief verspreid over het hele land en het Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij (SOMA) te Brussel.

Het Rijksarchief verwerft en bewaart (na selectie) archieven van minstens 30 jaar oud, afkomstig van onder meer hoven en rechtbanken, openbare besturen en notarissen, alsook van de private sector en particulieren (bedrijven, politici, verenigingen en genootschappen, invloedrijke families, enz.). De valorisatie van deze archieven is één van de hoofdopdrachten van de instelling. Het Rijksarchief stelt niet alleen in zijn 19 studiezalen, maar ook online een uitgebreide onderzoeksomgeving ter beschikking van een ruim en gevarieerd publiek.

BESCHRIJVING VAN DE TE BEGEVEN FUNCTIE

[LORD \(Lordship and State Formation in the County of Flanders, 15th - 18th C.\)](#) is een vierjarig project van het BRAIN-be 2.0-programma van de federale overheid, meer specifiek van de POD Wetenschapsbeleid. Het Rijksarchief treedt op als coördinator. Onze partners zijn prof. dr. Frederik Buylaert en prof. dr. Thijs Lambrecht, beide verbonden aan de vakgroep Geschiedenis van Universiteit Gent. Deze partners rekruteerden in het kader van het LORD-project tevens tweemaal een bursaal geschiedenis. Belangrijk: de te begeven functie betreft een vervanging. Het project is op 1 september 2020 van start gegaan en heeft dus reeds één jaar van de vier doorlopen. De deadline voor het indienen van een kandidatuur is 8 augustus 2021.

CONTACTEN

Voor bijkomende informatie over het project en de te begeven functie kan je contact opnemen met Joke VERFAILLIE (Joke.Verfaillie@arch.be), coördinator, of Frederik BUYLAERT (Frederik.Buylaert@UGent.be) en Thijs LAMBRECHT (Thys.Lambrecht@UGent.be), partners van het LORD-project.

Voor bijkomende informatie over de selectieprocedure kan je contact opnemen met Sébastien DUBOIS, operationeel directeur onderzoek (Sebastien.Dubois@arch.be).

Digitalisering: Les Cahiers du CRHiDI (vol. 1-20) voortaan online toegankelijk

De [Cahiers du CRHiDI](#) zijn vanaf nu volledig online beschikbaar. [De eerste zessendertig \(1993-2011\) op papier uitgegeven volumes zijn namelijk gedigitaliseerd](#) dankzij de uitzonderlijke steunmaatregelen van de Onderzoeksraad van de Brusselse *Université Saint-Louis*. Volumes 1-20 zijn sinds het begin van de zomer 2021 online beschikbaar, wat de mogelijkheid biedt om deze edities te herontdekken. Ze vervoegen zo enerzijds volumes 21-35/6, die al sinds [2 december 2020](#) online toegankelijk waren en anderzijds de edities van de [nieuwe digitale serie](#). Dankzij de open access formule is de gehele verzameling voortaan volledig toegankelijk voor zowel onderzoekers en studenten als voor andere nieuwsgierigen. Zoals de lezer zal vaststellen, zijn veel

van gedigitaliseerde teksten nog steeds actueel en verdienen ze om gelezen en geciteerd te worden.

Archiefcijfers gezocht! (Brediusproject RKD)

Begin 2021 lanceerde het RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis een crowdsourcingplatform om de archiefaantekeningen van kunsthistoricus Abraham Bredius toegankelijk te maken. Abraham Bredius (1855-1946) verrichtte als een van de eersten in Nederlandse archieven diepgaand onderzoek naar kunstenaars die tussen de late zestiende en het begin van de achttiende eeuw werkzaam waren in steden zoals Amsterdam, Den Haag en Leiden. Dit resulteerde in tienduizenden excerpten: op kleine strookjes papier genoteerde samenvattingen van evenzovele archiefstukken.

Het doel van het crowdsourcingplatform is om met hulp van vrijwilligers de excerpten van Bredius digitaal toegankelijk te maken. Een uitdagende klus waarbij enige voorkennis van (kunst)geschiedenis en/of notariële akten een pre is. Van de deelnemers wordt gevraagd de gegevens in de Brediusaantekeningen – zoals plaatsnamen, data, persoonsnamen en beroepen – te registreren en het type notariële akte vast te stellen. Het RKD is op zoek naar vrijwilligers die het leuk vinden om hun tanden in een inhoudelijk project te zetten, gewoon vanuit huis. Ga voor meer informatie en om een account aan te maken naar www.rkd.nl.

FelixArchief Antwerpen: Commissie van Openbare Onderstand en het OCMW geïnventariseerd

Het archief van de secretaris werd jarenlang bewaard op de zolder van het Maagdenhuis in de Lange Gasthuisstraat. In 2019 werd het overgebracht naar het FelixArchief en in 2020 geïnventariseerd.

Cesar Rombaut (9 maart 1887 – 28 augustus 1951) kreeg in 1925 de opdracht het Bureel van Weldadigheid en de Commissie van Burgerlijke Godshuizen samen te smelten en werd vanaf 30 november 1926 de eerste secretaris van de nieuwe Commissie van Openbare Onderstand. Hij werd op 31 maart 1945 opgevolgd door Roger Avermaete (27 oktober 1893 – 15 september 1988), die reeds waarnemend secretaris was sinds 8 september 1944. Roger Avermaete ging met pensioen op 1 november 1963 en werd opgevolgd door John Wilson (30 april 1915 - onbekend), reeds waarnemend vanaf 26 juli 1963. Hij bleef secretaris tot 1980. Bij de dossiervorming werd evenwel geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende secretarissen.

Het [archief van de secretaris](#) bevat de verwachte beleidsdossiers over [personeel](#), [plechtigheden](#) en [relaties met overheden](#). Vooral bij uitzonderlijke gebeurtenissen zoals rampen en crisissen coördineerde de secretaris de acties en werden dus interessante dossiers gevormd. Ook allerlei klachten over de werking van de zorginstellingen en ziekenhuizen kwamen bij de secretaris terecht.

Bijzonder interessant is het archief van de secretaris tijdens de [Tweede Wereldoorlog](#) en vooral de [lokale hulpverlening](#) tijdens deze periode. Deze dossiers verdienen een wetenschappelijk onderzoek. Ook over de voortdurende pogingen van de secretaris om gesteunden met meer respect en menselijkheid te behandelen en de ziekenhuisdiensten te moderniseren valt een mooie studie te schrijven. Deze modernisering start al in de jaren dertig maar valt vooral op in de lange en gedegen voorbereiding van het nieuwe Middelheimziekenhuis. Deze reorganisaties hadden

niet enkel te maken met gebouwen en de introductie van nieuwe technieken, ook het statuut van het medisch personeel paste de secretaris aan om een hogere kwaliteit van de dienstverlening te bekomen.

De vondst in dit archief zijn de uitgebreide dossiers over de eenmaking van [Groot-Antwerpen](#) en de praktische uitwerking daarvan in de sociale politiek van de stad. Was de oprichting van Groot-Antwerpen een machtsgreep vanuit de collaboratie of was het meteen ook een gelegenheid om de sociale dienstverlening efficiënt te organiseren? Een historische studie zal het moeten uitwijzen. In elk geval liggen de dossiers nu klaar ter raadpleging.

De inventarisatie van dit archief kan ook voor rechtshistorici interessant zijn: zie <https://felixarchief.antwerpen.be/nieuwspagina/secretaris-coo>.

Centre de Recherches Histoire du Droit, des Institutions et de la Société

De *Cahiers du CRHiDI*, uitgegeven door de collega's van de USL-B, die werden gepubliceerd tussen 2003 en 2011 zijn voortaan in *open access* online consulteerbaar op het portaal van de wetenschappelijke tijdschriften/Portail de Périodiques Scientifiques (PoPuPs): <https://urlz.fr/erNs>.

Lancering website 'Cicero gaat verder'

Onlangs is de website www.cicero gaat verder.nl gelanceerd, een online commentaar op het beroemde pleidooi van Cicero ter verdediging van Sextus Roscius uit Ameria, die werd verdacht van vadermoord. Het proces vond plaats in 80 voor Chr., tijdens de dictatuur van Sulla, en had naast strafrechtelijke ook grote politieke implicaties.

De website is ontwikkeld voor docenten, studenten en leerlingen Klassieke Talen - de Pro Roscio Amerino is in Nederland de eindexamentekst van dit jaar! - maar is ook geschikt voor iedereen die zich zelfstandig of in een (online) leeskring wil verdiepen in deze spannende tekst. Het vrij toegankelijke commentaar biedt per paragraaf een vertaling, uitleg over retorische, taalkundige, juridische en historische bijzonderheden, en vertaalhulp.

De auteurs van de website zijn (classici) Lidewij van Gils, Jörn Soerink, Christoph Pieper en Rogier van der Wal, en (jurist) Olga Tellegen-Couperus. Ga kijken hoe Cicero zijn publiek van rechters, tegenstanders en overige toehoorders weet te bespelen!

Standen en Landen/Anciens Pays et Assemblées d'États : Youtube link event 1 Oktober 2020

Op 1 oktober 2020 verzorgde prof. dr. Sedivy voor Standen en Landen/Anciens Pays et Assemblées d'États een lezing met als titel *The Public Response to International Insecurity 1830-1848*. De lezing werd op Youtube geplaatst, waar u ze kan herbekijken. U vindt de opname via volgende link: ['The public response to international insecurity 1830-1848' by M. Sedivy - YouTube](#).

Rijksarchief - digitale dienstverlening

Het Algemeen Rijksarchief doet een oproep aan alle onderzoekseenheden geschiedenis, kunstgeschiedenis en rechtsgeschiedenis om via het e-mailadres diva@arch.be contact op te nemen in verband met de optimalisering van de digitale dienstverlening. In het licht van de coronacrisis is tijdens de voorbije weken het online aanbod reeds aanzienlijk toegenomen. In het kader van de verdere uitbouw van de digitale leeszaal, wordt onderzoekers gevraagd:

- 1. met het oog op projecten, seminaries, enz. - voorstellen te doen inzake digitalisering**, om zo de behoeften van de academische wereld beter te kunnen inschatten. In het kader van het door BELSPO gefinancierde programma Digit04 levert het Rijksarchief reeds grote inspanningen om belangrijke bronnenreeksen te digitaliseren. Het tracht hierbij te houden met de desiderata van uiteenlopende groepen gebruikers. Voorstellen moeten de volgende elementen bevatten: duidelijke identificatie van de te scannen bestanddelen, doelstelling (seminarie, onderzoeksproject, enz.) en omvang van de gebruikersgroep.
- 2. na te gaan of er in het kader van onderzoeksprojecten, doctoraten, enz. (delen van) reeds gescande bestanden op aanvraag online ter beschikking kunnen gesteld worden**. Een aantal archieven zijn al gedigitaliseerd en vormen als het ware een slapend kapitaal. [In bijlage](#) vindt u een selectie van de voornaamste bestanden uit deze 'reserve'.

Via de zoekrobot kunnen onderzoekers een volledig overzicht krijgen door enkel "alleen gedigitaliseerde archiefbestanden" aan te vinken en dan via de filters te verfijnen op bewaarplaats, type bestand, enz. Op die manier kan men zowel de bestanden te zien die op internet beschikbaar zijn als die op intranet (enkel in de leeszalen) kunnen worden ingezien. Bij de laatste categorie verschijnt een boodschap of kan men enkel de thumbnails zien. Na het klikken op deze kleine afbeeldingen zal de viewer niet openen en kunt men het document niet online consulteren.

Deze informatie mag verder verspreid worden. Aanvragen (en alle andere communicatie over digitale valorisatie) gebeuren via het eerder vermelde e-mailadres diva@arch.be.

OPEN ACCESS: JSTOR stelt 6000 e-books en 150+ tijdschriften ter beschikking

Naar aanleiding van de COVID-19-crisis heeft JSTOR 6.000 e-books en meer dan 150 tijdschriften via *open access* beschikbaar gesteld. Een rechtshistorische selectie kan u [hier](#) terugvinden. JSTOR heeft verschillende van deze open access mogelijkheden tijdelijk verlengd tot 30 juni 2021. Een volledige lijst vindt u [hier](#).

DIGITALISERING: Algemeen Rijksarchief: 3500 nieuwe beelden uit iconografische collectie

Het Algemeen Rijksarchief van België heeft 3500 nieuwe beelden uit haar iconografische collectie [online](#) gezet. Deze nieuwe digitale documenten zijn heel verscheiden naar vorm en inhoud, en beslaan meer dan drie eeuwen geschiedenis.

De voorgaande nieuwsbrieven kan U vinden op: www.rechtsgeschiedenis.be. Deze boodschap is U toegezonden omdat uw emailadres voorkomt in de lijst van ca. 400 rechtshistorische belangstellenden die bijgehouden wordt door het Instituut voor Rechtsgeschiedenis van de Universiteit Gent. Komt uw naam bij vergissing in deze lijst voor en wilt U geen verdere mails over rechtsgeschiedenis ontvangen, stuur dan een e-mail naar [de redactie](#). Uw naam zal dan uit de lijst verwijderd worden. Mogen wij de abonnees van de nieuwsbrief vragen steeds de wijziging van hun emailadres mee te delen.

Wilt U bepaalde vragen, mededelingen of aankondigingen van congressen, boeken e.d. over rechtsgeschiedenis of Romeins recht via deze nieuwsbrief laten verspreiden, mail dan naar: courant@ugent.be.